

İstanbul Kadın Kadın İstanbul

Proje Kitabı
Seçki

1 9 9 0
**KADIN
ESERLERİ
KÜTÜPHANESİ**
VE BİLGİ MERKEZİ YAKŞI

**İstanbul
2010**
**AVRUPA
KÜLTÜR
BAŞKENTİ**
EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE

SUNUŞ

İstanbul Kadın-Kadın İstanbul projesi kapsamında, Ajansımızın destekleriyle İstanbul Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı'nın değerli ekibi tarafından, 2009 yılından bu yana düzenlenen onlarca panelin ardından derlenen bu kitap, önümüzdeki yıllar için de kalıcı olacak bir referans eserdir.

Ülkemizde halen zaman zaman eksikliğini hissettiğimiz kadın çalışmaları alanında, böylesine bir projenin gerçekleşmiş olması, Ajans olarak gurur duyduğumuz adımlarımızdan biri.

Günümüz ve geçmiş İstanbul'unu, kadın merkezli bakışla ele alarak, İstanbul'da yaşayan kadınların yaptırdığı veya yaşadığı tarihi mekânları görünür kılarak, İstanbul'un sosyal tarihinde kadınların rollerini vurgulayan proje kapsamında, bir yılı aşkın süredir tam 30 panel ve 8 gezi düzenlendi.

Bu panellerde değerli araştırmacı ve akademisyenler tarafından gerçekleştirilen bildirimler arasında seçilenler ise işte birzandan sayfalarını çevireceğiniz bu kitapta, kadının bu kentteki yerine ışık tutarken, bir yandan da kadının bu coğrafyaya özgü olarak tarih boyunca geçtiği evreleri, kadının toplumun değer yargılarının değişmesiyle birlikte nasıl şekillendiğini gözler önüne seriyor.

Ne mutlu bize ki, Ajans olarak İstanbul Kadın - Kadın İstanbul projesinin bir parçası olduk ve 2009 - 2010 yılları içerisinde bu proje başarıyla hayata geçirilmiş oldu.

Hazırlanan bu seçki yayınlı, projemizin 2010 sonrasına da kalıcı izler bırakacak olmasından dolayı, bir kez daha İstanbul Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı'nın değerli emekçilerine teşekkürü borç biliyoruz.

Saygı ve sevgilerimle,

Şekib AVDAGİÇ

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı

Yürütme Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

EDİTÖR'DEN _____	I
SUNUŞ _____	III
PROJE HAKKINDA... _____	V
PANEL LİSTESİ _____	1
İSTANBUL'DA İLKLER VE ÖNCÜ KADINLAR _____	13
Meşrutiyet İstanbulu'nda Kadın Öncüler _____	15
Güldane Çolak	
Tarihe Yeniden Bakmak _____	18
Feryal Saygılıgil	
İstanbul Kadın-Kadın İstanbul _____	24
Perihan Ergun	
OSMANLI DÖNEMİNDE İSTANBUL'DA KADIN HAREKETLERİ _____	27
Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Kadın Hareketi ve Cumhuriyet'in İlk Döneminde Türk Kadın Birliği _____	29
Nevin Yurdsever Ateş	
On Dokuzuncu Yüzyılda Osmanlı Kadın Örgütleri ve Siyasi Eylemlilik _____	44
Nazan Maksudyan	
Osmanlıca Kadın Dergilerinde Osmanlı Kadın Hareketi _____	54
Aynur Demirdirek	
CUMHURİYET DÖNEMİNDE İSTANBUL'DA KADIN HAREKETLERİ _____	59
İlerici Kadınlar Derneği _____	61
Şeyda Talu	
Türkiye Kadın Hareketinde Bir Kavşak; Bu Dünyanın Kadınları _____	63
Neslihan Akbulut	
İstanbul'da Kürt Kadın Hareketi _____	68
Filiz Oğuz	
YABANCI KADIN SEYYAHLARIN GÖZÜNDEN İSTANBUL _____	71
Kadın ve Yolculuk _____	73
Tülin Tankut	
İSTANBUL'UN SANAT DÜNYASINDA KADINLAR _____	77
Kadın Sanatçı Olmak Ne Demektir? _____	79
Canan Beykal	
İSTANBUL'DA KENTSEL DÖNÜŞÜM VE KADIN _____	85
Soylulaştırma: Farklı Kadınlık Halleri ve Örtülü Sınıfsalıklar _____	87
Besime Şen	

"MİS GİBİ KOKAN" KİTAPLAR _____	91
İstanbul'da Bir Gastronomi Kütüphanesi _____	93
Gökçe Paslı	
1882 Tarihli "Ev Kadını" Adlı Yemek Kitabının Işığında Osmanlı Kadının	
Mutfaktaki Rolü _____	96
Priscilla Mary Işın	
Doyuran Kadın: İs-Tin-Poli _____	100
Feyza Zaim Dalfes	
İSTANBUL'U YAZAN KADINLAR _____	103
Herkes Kendi İstanbul'unu Yazar _____	105
Oya Baydar	
Şiirlerimdeki İstanbul _____	108
Gülsüm Cengiz	
İstanbul'un Gözleri Neden Mahmur? _____	113
Melisa Gürpınar	
Sevgili İstanbul _____	118
Şebnem İşigüzel	
İSTANBUL'DA KADINI YAZANLAR _____	123
"Megapol'de Göç Kadınları _____	125
Jale Sancak	
OSMANLI DÖNEMİ: İSTANBUL'DA BASILAN KADIN DERGİLERİ _____	133
İstanbul'da Basılan Osmanlı Dönemi Rum Kadın Dergileri _____	135
Kornilia Bayvertyan	
Osmanlı Dönemi Kadın Dergilerinde Yer Alan Kadın Mektupları _____	140
Ömer Delikgöz	
CUMHURİYET DÖNEMİ: İSTANBUL'DA BASILAN KADIN DERGİLERİ _____	149
Türkiye Kadın Hareketinin Bir Parçası Olarak Pazartesi Dergisi _____	151
Beyhan Demir	
İSTANBUL'UN TASAVVUF DÜNYASINDA KADIN _____	157
Annemarie Schimmel'in İslam'da Kadına Bakışı: "Ruhum Bir Kadındır" _____	159
Nazlı Kayahan	
İslam Şeriat ve Tasavvufunda Kadın Anlayışı _____	165
Neşe Taş	
İSTANBUL'UN BİLGİ DÜNYASINDA KADINLAR _____	173
Osmanlı Döneminde İstanbul'da Kadınların Kurduğu Kütüphaneler _____	175
Ayten Şan	
Bir Kadın Yazarın Gözünden Bilgiye Bakışlar _____	181
Beki L. Bahar	

İSTANBUL'DA SAĞLIK VE KADIN DÜNYASI _____	187
Hamilelik Döneminde Ağız ve Diş Sağlığı _____	189
E. Aslı Aktı Sezgin	
Hastalıklar mı Psikolojimizi Etkiler, Psikolojimiz mi Hastalıkları Doğurur? _____	192
Jülide Sevim	
LEYLA ERBİL'İN KATILIMI İLE VAPUR _____	199
Leyla Erbil'de Feminist İzlekler _____	201
Elmas Şahin	
İSTANBUL'UN KADIN MÜZİSYENLERİ _____	217
Osmanlı'dan Günümüze Türk Musikisinde Kadın _____	219
Şerife Güvençoğlu	
Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Popüler Müzik ve Kadın _____	225
Serpil Murtezaoğlu	
HALIÇ'İN KADINLARI _____	229
Haliç, Haliç Dedikleri... _____	231
Nusret Karaca	
Fener-Balat'ta Doğmak ya da Oralı Olmak Üzerine Şiirsel Bir Deneme/Deneyim (Kadın Gözüyle Bir Fener-Balat Güzellemesi) _____	235
Selhan Savcıgil Endres	
İSTANBUL SAHNELERİNDE KADINLAR _____	241
Dünya ve Türk Tiyatro Eserlerinde Kadın _____	243
Enver Töre	
İstanbul Sahnelerinde İlk Yıldızlar, İlk Primadonnalar: "Mari Nıvart Peruz Hanım, Denizkızı Eftelya, Suzan Lutfullah" _____	249
Cemal Ünlü	
İSTANBUL'UN KADIN POLİTİKACILARI _____	251
Kadın ve Siyaset _____	253
Cennet Süzer	
Kadın Kimliği İle Politikada Yer Almak: İmkânlar ve Handikaplar _____	257
Zeynep Karahan Uslu	